

<i>Sygn. akt</i>	<i>III AUa 530/14</i>
------------------	-----------------------

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **25 września 2014 r.**

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

	Przewodniczący:	SSA Bogumiła Burda (spr.)
	Sędziowie:	SSA Alicja Podczaska SSA Ewa Madera
	Protokolant	St. sekr. sądowy Anna Kuźniar

po rozpoznaniu w dniu **25 września 2014 r.**

na rozprawie

sprawy z wniosku **S. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.**

o emeryturę

na skutek apelacji wniesionej przez stronę pozwaną

od wyroku **Sądu Okręgowego w Tarnobrzegu**

z dnia **24 kwietnia 2014 r.** sygn. akt **III U 1354/13**

zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób , że oddala odwołanie .

Sygn. Akt III AUa 530/14

UZASADNIENIE

Decyzją z 8 listopada 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił S. W. ustalenia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na pracę w szczególnych warunkach.

W uzasadnieniu tak brzmiącej decyzji organ rentowy podał, że wnioskodawca nie spełnił wszystkich warunków do nabycia prawa do świadczenia, o których mowa w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń

Spółecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2013r. poz. 1440) w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zmianami), gdyż nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Dodatkowo Zakład wyjaśnił, że nie uznał za prace w szczególnych warunkach okresów wykazywanych świadectwem pracy, ze względu na jego braki formalne.

S. W. odwołał się od powyższej decyzji do Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Tarnobrzegu, wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury.

W uzasadnieniu odwołania skarżący podniósł, że stosownym świadectwem pracy, wystawionym przez syndyka Zakładu (...) Sp. z o.o. w upadłości, wykazał pracę w szczególnych warunkach na stanowiskach ślusarz, ślusarz przyrządowy i mistrz od 1 sierpnia 1968r. do 30 listopada 1986r., wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn wskazanych w uzasadnieniu decyzji.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Tarnobrzegu po rozpoznaniu sprawy wyrokiem z 24 kwietnia 2014r. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy S. W. prawo do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych poczynając od 14 października 2013r.

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, a przede wszystkim zeznań świadków i wnioskodawcy Sąd ten ustalił, że S. W. urodzony (...), na dzień 1 stycznia 1999r. wykazał staż pracy w wymiarze 32 lata 5 miesięcy i 17 dni okresów składowych i nieskładowych. Od 4 lipca 1966r. do 30 kwietnia 1999r. zatrudniony był w Wytwórni (...) – w tym od 1 czerwca 1968r. do 30 kwietnia 1983r. pracował na Wydziale W-43 na stanowisku ślusarza i ślusarza przyrządowego, a od 1 maja 1983r. do 30 listopada 1986r. na stanowisku mistrza w tym samym wydziale, nadzorując pracę ślusarzy i ślusarzy przyrządowych. Do jego obowiązków należała współpraca ze spawaczem przy spawaniu, a także prace ślusarskie w kabinach ślusarskich wykonywane przy pomocy różnych urządzeń – w tym młotków ślusarskich – w bezpośrednim sąsiedztwie stanowisk spawalniczych. W drugim ze spornych okresów skarżący nadzorował prace ślusarzy i ślusarzy przyrządowych.

Mając na uwadze wyniki postępowania dowodowego określające charakter i rodzaj obowiązków wykonywanych przez skarżącego w spornych okresach, Sąd Okręgowy uznał, że była to praca w szczególnych warunkach wymieniona w Wykazie A Dział XIV poz. 12 pkt 4 i poz. 18 pkt 2 i 9 zarządzenia Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1983r. oraz w Wykazie A Dział XIV poz. 24 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r.

W konsekwencji, stwierdzając że wnioskodawca udowodnił wymagane 15 lat pracy w szczególnych warunkach, Sąd Okręgowy odwołanie uznał za w pełni uzasadnione.

W podstawie prawnej rozstrzygnięcia, obok przepisów prawa materialnego, Sąd powołał art. 477¹⁴ § 2 kpc.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego skierował do Sądu Apelacyjnego Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R..

Zarzucając: naruszenie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz § 4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze poprzez uznanie, że w okresie od 1 czerwca 1968r. do 30 kwietnia 1983r. na stanowisku ślusarza, ślusarza narzędziowego oraz od 1 maja 1983r. do 30 listopada 1986r. na stanowisku mistrza podczas zatrudnienia w Zakładzie (...), wnioskodawca S. W. wykonywał pracę w warunkach szczególnych, a w konsekwencji przyznanie prawa do emerytury – organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Zakład podkreślił, że wnioskodawca wykonywał nie tylko prace pomocnika spawacza, czy prace przy użyciu narzędzi pneumatycznych, ale również szereg czynności ślusarskich.

S. W. w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R. ma usprawiedliwione podstawy i dlatego jest uzasadniona.

Zgodzić należy się z organem rentowym, że wyrok Sądu I instancji wydany został z zarzucanym mu naruszeniem przepisów prawa materialnego przez błędne przyjęcie, że wnioskodawca spełnia wszystkie przesłanki do nabycia prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, gdyż udowodnił ponad 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zasady nabywania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z uwagi na pracę w warunkach szczególnych dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948r. określone zostały w art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U z 2013r. poz. 1440).

Przepis ten w ust. 1 stanowi, że ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidziane w art. 32 – 34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Przepisy dotychczasowe, o których mowa w ust. 1 pkt 1 to przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zmianami).

Stosownie do § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie zaś z § 2 ust. 1 okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W przypadku skarżącego, który występując z wnioskiem o emeryturę miał ukończone 60 lat i udowodnił 32 lata 5 miesięcy 17 dni okresów składkowych i nieskładkowych, jedyną sporną kwestią było ustalenie, czy spełnia on warunek 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze w warunkach szczególnych.

S. W. do wniosku o ustalenie prawa do emerytury dołączył dwa świadectwa pracy w szczególnych warunkach sporządzone przez Zakład (...) potwierdzające jego pracę: pierwsze - od 1 czerwca 1966r. do 30 kwietnia 1983r. przy spawaniu, wycinaniu elektrycznym, obsłudze narzędzi i urządzeń wibracyjnych lub udarowych na stanowisku ślusarza i ślusarza przyrządowego i drugie – potwierdzające pracę od 1 maja 1983r. do 30 listopada 1986r. polegającą na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli produkcji oraz dozorcze inżyniersko – technicznym w oddziałach i wydziałach, w których wykonywane są prace w szczególnych warunkach.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych poddał analizie przedstawione przez wnioskodawcę dokumenty i uznał, że z powodu braków formalnych pozbawione są one wiarygodności.

Sąd Okręgowy dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym zeznań świadków – współpracowników wnioskodawcy - uznał, że S. W. w całej pełni udowodnił, że pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych co najmniej 15 lat.

Z taką oceną materiału dowodowego nie można się zgodzić.

Trzeba stanowczo stwierdzić, że Sąd Okręgowy dokonał oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego z pominięciem zasad swobodnej oceny dowodów wynikającej z art. 233 § 1 kpc i była to ocena dowolna, zaś ustaleniom tego Sądu przeczą wyniki postępowania dowodowego.

Dane zawarte w aktach osobowych wnioskodawcy, świadectwa pracy i wreszcie zeznania jego i świadków jednoznacznie wskazują na to, że w przebiegu zatrudnienia pracował on na stanowisku ślusarza, ślusarza przyrządowego, a następnie mistrza sprawującego nadzór nad ślusarzami i ślusarzami przyrządowymi.

Zarówno stanowisko ślusarza jak i ślusarza przyrządowego nie jest wymienione w wykazach A i B stanowiących załączniki do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W tym miejscu przypomnienia wymaga, że okoliczność, iż ocena, czy dana praca wykonywana jest w szczególnych warunkach winna nastąpić przy uwzględnieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r., a to przez przyporządkowanie wykonywanej przez ubezpieczonego pracy do rodzajów prac wymienionych w jego załącznikach – Wykazie A i B. Rozporządzenie to bowiem jest podstawowym aktem prawnym ustalającym warunki wcześniejszej emerytury, w tym kwalifikującym oznaczoną pracę jako pracę w szczególnych warunkach, której wykonywanie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy rodzić może uprawnienia emerytalne.

Pracodawca prace wykonywane przez wnioskodawcę przyporządkował do Wykazu A dział XIV (prace różne) poz. 12 tj. prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym i atomowowodorowym oraz poz. 24 tj. kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynierski – techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Ze względu na zajmowane przez wnioskodawcę stanowiska – nie ujęte w wykazach – wyjaśnienia wymagało, czy rzeczywiście w okresie zatrudnienia w Zakładzie (...) wykonywał on prace wymienione w wykazie i tak określone przez pracodawcę.

Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstawy do takich ustaleń, a to z tego względu, że wnioskodawca obok prac polegających na udziale w procesie spawania, bezpośrednio przy spawaczu, wykonywał także szereg innych czynności, typowych dla ślusarza i nie były to prace – jak błędnie ustalili Sąd I instancji wyłącznie polegające na obsłudze urządzeń i narzędzi wibracyjnych i udarowych. Podobnie należy ocenić pracę wnioskodawcy na stanowisku mistrza sprawującego nadzór nad ślusarzami.

Wszystko to razem prowadzić musi do wniosku, że wbrew odmiennym ustaleniom Sądu Okręgowego, wnioskodawca nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prac wymienionych w Wykazie A Dział XIV poz. 12 i 24.

Sporządzone zaś przez byłego pracodawcę świadectwa pracy w szczególnych warunkach określić trzeba jako błędne, nie odpowiadające stanowi faktycznemu i w związku z tym nie mogą one stanowić podstawy ustaleń w tej sprawie.

Brak podstaw do uznania okresu zatrudnienia w spornych okresach za pracę w szczególnych warunkach, ma znaczenie przesądzające dla ustalenia, że wnioskodawca nie spełnia wszystkich przesłanek z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach i nie może skutecznie ubiegać się o świadczenie.

W tym stanie rzeczy, skoro wyrok wydany został z zarzucanym mu naruszeniem przepisów prawa materialnego i procesowego, Sąd Apelacyjny uwzględniając apelację organu rentowego orzekł jak w sentencji stosownie do art. 386 § 1 kpc.

ZARZĄDZENIE

(...)